

ra, prout ille eam describit, nullius fere est pretii, & æstimationis. Et hæc narrare N.
 volui, ut lector intelligat, nostram *secundam terram* varia dispositione in mixtis inve- 18.
 niri. Nam, cum ut principium metallorum *remotissimum* existit, *fumus* est, ut postea
 docebimus; sed cum ut secundarium etiam proxime dispositum est & principiatum,
 non raro sub *terra, sulphuris, arsenici, realgaris, limi*, aliorumque subterraneorum lar- N.
 va reperitur: quod a nonnullis proinde *primum ens* vocatur, scil. metalli. Nec 19.
 tantum *terrea* forma subsistit; sed & *aquis* plurimum inest: quas interdum cuticula
 diverso colore tingit, quam nonnulli a similitudine *terram foliatam* nominant, & ante
 omnia primum ens Martis seu *ferri* sic reperitur. Vidimus etiam *argenti, stanni, &*
auri cuticulas, seu in aquis arte paratis, in ordine ad *mercurificationem*, tanta tamen
 elegantia, ac varietate ac figuris, ut nullus pictor imitari potuerit, & quidem cum tan-
 ta extensione, ut nostri *olei* (metalla enim pro hac operatione in *oleum* reduci debent)
 unica gutta, tres pedes in diametro aquæ in superiori horizonte tinxerit, & quasi uno
folio obduxerit: Ita, ut quis omnem aquam meram tincturam, aurum & argentum esse
 crederet. Spectaculum sane jucundius, quam si quis mille pocula ebiberet. Cum N.
 ergo terra nostra *multa aqua* perfusa est, liquefcit, & dissipatur; sed cum modicum 20.
 humiditatis habet, ceræ instar *fluit*, præsertim in minerarum antris *antiquioribus*, vul-
 go *Zächen*. Nam cum, ut antea demonstratum est, ob excisam *priorem* terram, nem-
 pe mineralium *matricem*, reliqui duo fumi seu terræ, se non recipere & figi possint; ni-
 hilominus tamen vel singuli vel conjuncti, talia varia loca petant, nihilque habeant, cui
 adhæreant: non aliter quam *fluores* persistunt. Quos quidem superinveniente in-
 terdum vapore *lapidifico* (*prima terra*) coagulari certum est, & experientia docet.
 Fluorem ergo hunc nostrum metallicum, seu *terram unctuosam*, jam *proxime ad gene-*
rationem metallorum dispositam, metallicolæ *die Berggubr* vocant; quasi dicerent,
fermentum metallorum: & sane de hoc unctuofo liquore, qui in antiquioribus antris
 & ipsis lapidibus exsudat, & destillat, exempla habemus & experientias, quod destil-
 laverit supra tigna lignea (quibus cavernæ subterraneæ a metallicolis fulciuntur, vulgo
Sämpfel) atque ibi *purum putum argentum ramosum* factus sit, prout id autopsia do-
 cet. Demonstratio profecto non contemnenda. Non minus quoque admirandas
 operationes nostraterra facit, cum in *fumi* forma vagatur; quem nonnulli metallarii
inhalationes vulgo *Einwitterungen*, vocant. Nam cum solus est, *salubris* imprimis N.
 pulmonibus existit; ubi vero cum *sequenti fumo*, suo socio, miscetur, *venenosus* est, 21.
 & *Schwaden* vocatur, ut paulo post dicetur. Hoc loco de illo agemus, quatenus *solus*
 est, & reperitur; ubi suavissimas interdum *flammas* in mineris sua sponte causat, imo
 antra interdum ita *calefacit*, ut sudaria esse videantur, metallicolasque expellat. Ante
 omnia vero consideratione dignum est, quod hic fumus, omnes *lapides*, etiam den-
 sissimos, illæsa eorum, sed non immutata substantia, *penetret*; ibidemque, & in eorum
 medio, ut *metallum*, vel *sulphur*, inveniatur (nullum enim metallum sine *sulphure* est, N.
 nihilque est, quod metallis magis associetur & in ea agat, quam *sulphur*, prout postea, 22.
 ubi